

DIALEKTORD

(takktil Erik for idé og samling)

A

AKKEDERE	Diskutere
ANSE	Være bekymret for (noen som ikke har kommet ennå)
ATTERBØ (få eller gi)	Avbud (motta eller melde)

B

BEINEIEN	Fotenden av senga
BLEKKBOKS	Blikkboks
BLIKSTRE	Plystre
BRENE	Smelte, bråne
BRINGA	Brystet
BUSKE	(også brukt om høye trær)
BÆLME	Drikke fort og mye

D

DAUHØRT	Døv, tunghørt
DÆVEN	(banneord)

E

ENINGA (i eninga)	Stadig vekk, i det uendelige, uten opphold
ENKOMST	Ens ærend
ETTERMAT	Dessert

F

FALLERE	Forfalle
FATATI	Ta fyr
FØRI ILLE	Blitt skadet

G

GEITETE	Jålete
GISTI (jisti)	Utett, trekkfull
GJITI (hørt gjiti)	(Hørt) gjetord om , hørt om
GJØTT (jøtt)	Dumt, kjedelig
GLEINE	Se på snei
GLISPIN	lattermild
GLÅME	Glane, se
GRUNNE PÅ	Lure på, spekulere, gruble
GRØVSTE (det grøvste)	(Det) meste
GUTUA	Dårlig vei, kjerrevei, jordvei der det vokser gras i midten

H

HARDVÆL	Hardhendt
HAVA	Hank, særlig om dørhank, håndtak
HÆRT-TJAU	Halvparten av tjue (20), dvs 10
HÆSJEN	Halsen
HÅNDASS (tel håndass)	(Til) hverdags, se også Søkna, motsatt av helg/hælja
HÅS	Hes

I

INNAFOR (arbe innafor)	(Arbeide i) Oslo
------------------------	------------------

J

JEVNTVE	Ved siden av
JØBBURSDAG (gebursdag)	Fødselsdag (fra tysk «geburtstag»)

K

KLAMPE	Kaste på stikka (eller mot en vegg) med store 5-øringer
KLUDRE	Arbeide klossete/tungvint/med lite resultat
KOMMA TEL	Bli født
KONGSVEGEN	E16, tidl riksveg 2 og før det riksvei 101 (mormor Anna kalte alltid riksveien for Kongsvegen, antakelig fordi en konge hadde reist der)
KRAKATE	Støl, dårlig, vanskelig å stå oppreist
KVELDSVÆL	Kveldsmåltid

L

LÅGHALT	(Være) halt, fordi det ene beinet er kortere enn det andre
---------	--

M

MARODER	Sliten, støl, dårlig, syk
MASSEKK	Niste, matpakke, matsekk
MAULE	Spise bare ett slag, f.eks. bare pålegg, bare det beste
MINKE TUR	Blitt mindre (eks: han har minke tur = han har slanket seg, blitt mindre, eller det har minke tur glasset)

N

NAN	Hverandre (forenkling fra dansk, «hinanden»)
NIPPE	Kaste terning
NIPPER	Terning
NØYTE SÆ	Skynde seg

O

OMINAN(EN) Om hverandre

P

PENE BÆTAR Slamper, ironisk om ikke så bra folk

R

REKS (Ligge å) slenge (lokalt fra Haga)
RENNA (Vei-)grøfta, se også Vegarenna
ROMPE Hale («katterompe»)
ROMSTERE Urydde, rote, skape uorden, bråke
ROSEKORT Spillkort over tier, dvs knekt, dame, konge og ess
RØREGG Eggerøre («egghakk» på Haga)
RØTI Råtten, fælt
RÅGA Helt fullt, mer enn fullt (på svensk: «med råge»)

S

SEGAREGN Langvarig regn
SKAUPE, AUSE Øse til å drikke av (hang ved siden av «springen», se dette)
SKJULE Skylle
SKOFTE Skulke
SKREPPE Skryte
SKÅLE Vedskjul
SMEIKE Stryke, kose, klappe (kun om katta), på svensk: smeka
SMYGE I kortspill: spille ut et lavere kort enn det som er lagt på bordet
SMØRPAPIR Papir som det ikke trekker fett igjennom
SMÅTTERIFILLA Vaskefille på kjøkkenet (mamma Ellas uttrykk)
SPRINGEN (Utslags-)vasken
STAKK Skjørt
STANKE Stønne
STOR OG FÆL Veldig stor
SURKE Sutre, klage (barnslig)
SURVE Sutre, klage (barnslig)
SVARTKOPP Kaffedoktor, kaffe med sprit
SYKLE TA Sykle av, dette av, kjøre ut
SØKKSTOKK Vasstrukken stokk i tømmerfløtinga (pappa Arnold sa han svømte som en søkkstokk, dvs med hodet opp og beina nesten rett ned)
SØKNA, SØKNDAG Hverdags (i motsetning til hælja/helg, se også håndass)
SØYKE Bjeffe

T

TREVALI Vanskelig
TROMP I kortspill: trumf

TY!
TØRRBLEKKPENN

Hør etter!
Kulepenn (uten kule), i motsetning til fyllepenn

U

UJÆL
UKRING
UNNSELIG
UTIDIG

Dårlig vane
Uhåndterlig, ikke i form
Beskjeden, sjenert
Urolige, gretne (om barn)

V

VANTE
VARMEFJØL
VASKE SÆ I HUE
VEDREIS
VEGARENNA
VÆRE PÅ VIOTTA
VÆSSE
VÆTATA

Mangle
Panelovn
Vaske håret
Stokker lagt annenhver gang i en vinkel
Veigrøft (se også Renna)
Ta grundig feil
Spisse (om blyant), kvesse på nynorsk
Vite om

Ø

ØVRIGHETA

Myndighetene

Å

ÅREFORKALKKA

Senil, dement

UTTRYKK

GÅTT OG LESI MED
I HURTEN OG STURTEN
ITTE GJØRE DET SKAFTE GRANN
LUSKE PÅ NOEN
NEI, NÅ ER DET SIST PÅ TIDA
NEI, DET SKULLE TATT SEG UT
NÆMÆN
SERVELAT SOM «LEGGER PÅ ØRA»
UKEDAGER MED SPESIELLE UTTALE

Blitt konfirmert sammen med
I hui og hast
Ikke gjøre noe som helst, ikke det skapte grann
Følge etter noen i den hensikt ikke å bli sett
De siste dager før verdens går under (overdrivelse)
Underforstått: det skulle ikke tatt seg ut, unormalt, merkelig
(Pappa Arnolds uttrykk, med trykk på siste æ)
Servalaten er blitt for gammel

- Lurda(n) = lørdag(en)
- Synda(n) = søndag(en)
- Månda(n) = mandag(en)

Å DU FÆLE MANN
Å FÅ ET TAKKENS ORD
Å KUNNE NOE TIL HUSBRUK
Å SVØLJE(SVELGE) NED MED
Å VÆRE TØRR BAK ØRA
Å VÆRE OM NOE
Å VÆRE VED NOE

Djevelen (pappa Arnolds uttrykk)
Å motta takk
Kunne noe man ikke vil vise fram resultatet av til ukjente
Spist/drukket noe vondt og drikke noe annet for å få det ned
Være voksen
Like noe (Je er itt'no om det = Jeg liker det ikke)
Å innrømme

UTGÅTT?

DIVAN	(Sove-)sofa, gjerne på Kammerset (se dette)
DOLLARGLIS (evt bare «glis»)	Stor amerikansk bil, gjerne med «vinger» på bakskjermene
DROSJE, DROSJEBIL	Taxi
FJERNSYN	TV
FRISKUS	
FROSKEMANN	Dykker
HAMARPÅLEGG	Hapå (pålegg)
HØYFJELLSHOTELL	
KAMIN	Fyringsovn, gjerne med parafin
KAMMERS	Liten (sove-)stue mellom kjøkken og (fin-)stua, gjerne med en Divan (se dette)
KULEPENN, TØRRBLEKKPENN, FYLLEPENN	
LIMBÅND	Tape, teip
LUFTPOST	Air mail, lyseblå tynne konvolutter med rød og blå markeringer
LYSNETTET	Strømnett, i motsetning til radio med batteri
NATTLUE	
RIKSTELEFON	
RUTEBIL	Buss
SAP	Saft vi drakk i 60-/70-årene (sap = juice på nederlandsk)
STENSILMASKIN	
STYRTHJELM	Hjelm
SØLVPAPIR	(Aluminiums-)folie
SØNDAGSKLÆR	(i motsetning til mindre fine hverdagsklær, «håndasskleer»)
TELEFONBORD	Bord i entré der man satt og snakket i fasttelefon, med skuffer til telefonkatalogen(e)
TURLANGRENSSKI	Ski som var litt bredere enn langrennsski
TV-KANNE	Kanne som holdt kaffen varm mens man så på fjernsyn
VÅRSLAPP	

Sist oppdatert: onsdag 29. mai 2024